

SLOVO ÚVODEM

Vážení čtenáři,

v předvečer Evropského dne parků ve čtvrtek 21. 5. 2009 Správa Národního parku Podyjí otevřela dveře svého nyní už tradičního sezónního informačního bodu pro návštěvníky Podyjí, a to v galerii Thayana na prvním nádvoří Státního zámku ve Vranově nad Dyjí. Stalo se tak na vernisáži fotografií nedávno zemřelého Bohumíra Prokúčka, který v uplynulých 16 letech do Podyjí často přijížděl a s naší správou velmi intenzivně spolupracoval.

Výstava fotografií nese název Bohumír Prokúpek – Podyjí (fotografie z let 1992-2008) a je náhledem do tvorby tohoto vynikajícího fotografa – krajináře, který zejména v 90. letech minulého století hledal často v Podyjí „dobré světlo“ a v posledních letech sem zajížděl i se studenty fotografie pražské FAMU, kde od roku 2002 přednášel. Prokúčkova tvorba v „dresu“ ochrany přírody byla velmi ceněna (a to nejen v Podyjí) a je samozřejmě velká škoda, že díky úmrtí autora koncem loňského roku byla příliš brzy ukončena.

Bohumír Prokúpek byl autorem výtvarné podoby stálé expozice výstavní místnosti v prvním patře Návštěvnického střediska Správy Národního parku Podyjí v Čížově, jeho velkoplošné fotografie tvoří navíc základ této expozice. Turisté, kteří do expozice zavítají, obdivují zejména 5 velkoplošných pozadí na stěnách výstavy a už jen letmá procházka kolem těchto fotografií musí ve vnímavém člověku vzbudit zájem o návštěvu území Národního parku Podyjí.

Na zámku ve Vranově nad Dyjí tedy nyní máme možnost setkat se s další částí velmi bohaté tvorby Bohumíra Prokúčka. Galerijní místnost, která je tedy současně i sezónním informačním bodem naší správy, bude otevřena až do konce letních prázdnin v období, které je shodné s otevírací dobou zámku pro veřejnost (tj. každý den kromě pondělí). V měsíci září pak už jen o sobotách, nedělích a státních svátcích.

Jan Kos
redakce Podyjského listí

EVROPSKÝ DEN PARKŮ

Evropský den parků v Podyjí

Letošní Evropský den parků (24. květen) byl obzvláště dobrou příležitostí k propagaci myšlenek ochrany přírody na celém evropském kontinentě. Tento den přesně před 100 lety došlo na území Švédska k vyhlášení prvních národních parků na evropském kontinentě. Většina správ velkoplošných chráněných území (národních parků a chráněných krajinných oblastí) v České republice tuto příležitost využila a nabídla návštěvníkům pestrý program.

U nás v Podyjí byl ve čtvrtek 21. května otevřen sezónní informační bod Správy NP Podyjí na Státním zámku Vranov nad Dyjí v galerijní místnosti Thayana a současně zahájena i výstava fotografií Bohumíra Prokúčka z let 1992-2008 (o této výstavě píšeme v úvodním sloupcu zpravodaje). V sobotu 23. května proběhly 2 akce pro veřejnost. Dopoledne exkurze zaměřená na vývoj krajiny v okolí Čížova a rakouského Hardeggu, na které se účastníci měli možnost dovědět spoustu zajímavostí zejména z oblasti rostlinné říše Národního parku Podyjí – Thayatal. Ve večerních hodinách byla zpřístupněna (jako již tradičně v předvečer Evropského dne parků) kaple Panny Marie a Čtrnácti pomocníků v Čížově a vyhrazena pro hudební produkci znojemské hudební skupiny Mosty, která hraje renesanční a barokní hudbu a černošské spirituály. Zajímavostí večera pak byl

zpěv dvou starých písní v německém jazyce od autorů, kteří tyto písně složili prokazatelně zde v Čížově nebo v sousedním Horním Břečkově. Tedy písně téměř zapomenuté, objevené v některém z vídeňských archivů a po 100 letech znovu zazpívané v prostorách čížovské kaple.

V neděli 24. května potom proběhl celodenní program pro rodiny s dětmi v okolí Nati-onalparhausu v Hardeggu (podrobnější informace opět na jiném místě zpravodaje).

Díky hezkému počasí se předposlední květnový víkend v Podyjí vydařil, ať už náhodným návštěvníkům parku anebo i těm, kteří využili nabídky programů pro veřejnost organizovaných správami obou národních parků.

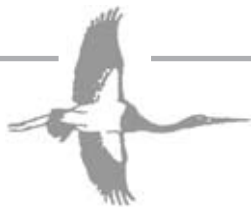
- Jan Kos -

Koncert skupiny Mosty v kapli Panny Marie a Čtrnácti pomocníků v Čížově

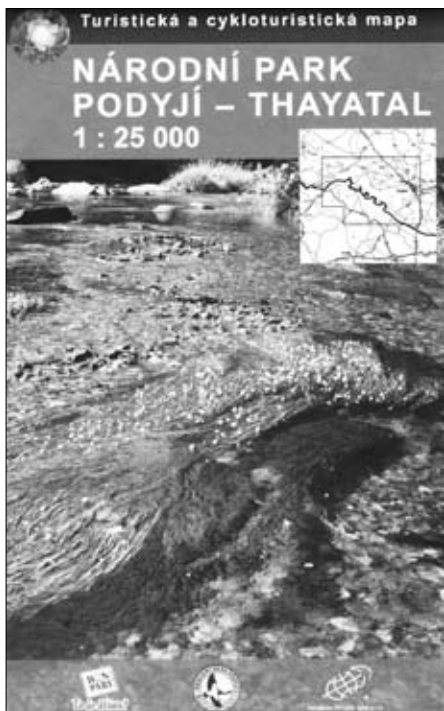
Obsah:

Slovo úvodem	1	Nové panely informačního systému	2
Evropský den parků v Podyjí	1	Přenosná výstava o národním parku	3
Nová turistická mapa Podyjí	2	Přijďte s dětmi na hřiště do Hardeggu	3
		Připravili jsme pro vás	4

Nová turistická mapa Podyjí

Koncem května 2009 spatřila světlo světa nová turistická mapa bilaterálního národního parku Podyjí – Thayatal v měřítku 1:25

000. Mapa pochází z dílny nakladatelství Geodézie On Line Česká Lípa, textovou část a fotografie dodala Správa Národního parku Podyjí, která garantovala rovněž správnost tématické náplně mapy na území národního parku.

Zhruba těmito slovy (se záměnou letopočtu a některých dat) jsme informovali na stránkách Podyjského listů na jaře 2004 o vytištění obdobného kartografického díla.

Jednalo se o první společnou mapu území obou národních parků v takto podrobném měřítku. Nationalpark Thayatal byl tehdy poměrně novým objektem na mapě evropských chráněných území a takto podrobný obraz Thayatalu včetně nových turistických stezek na pravém břehu Dyje do té doby v podstatě neexistoval.

Co se tedy změnilo za uplynulých 5 let na území Národního parku Podyjí – Thayatal a v jeho bezprostředním okolí. Na území Nationalparku Thayatal byla cestní síť pro turisty zachována, v jeho bezprostředním okolí na hranicích s Českou republikou byly vyznačeny nové přeshraniční turistické stezky pro pěší a cyklisty Podmyče – Felling a Hnanice – Heiliger Stein.

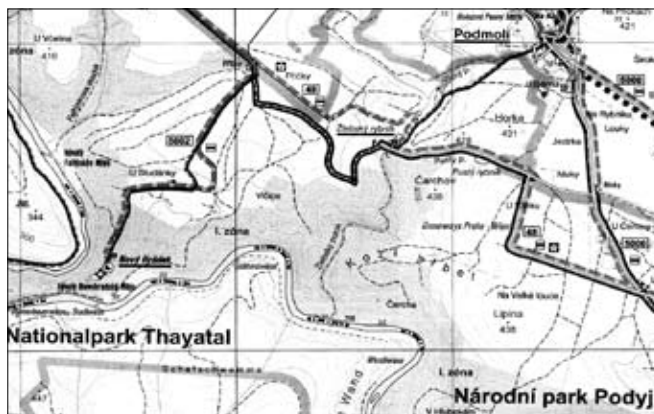
Na české straně Podyjí došlo k daleko větším změnám v turistické cestní síti. Mezi Hnanicemi a Znojmem byly přeshraniční cykloturistické trasy Znojemsko – Retzer Land přeloženy ze státní silnice na trasu vedoucí přes vřesoviště Národního parku Podyjí. Na jaře 2007 byly vyznačeny pěší trasy podél Znojenské přehrady (na pravém břehu žlutá mezi Truznickým údolím a Znojmem, na levém břehu zelená z Králova stolce přes Hradištský lom až na Hradištské terasy). Zcela novou nabídkou bylo pak vyznačení 2 větví hipostepek mezi Hradištěm a Vranovem nad Dyjí a mezi Kraví horou a Hnanicemi (údajně se jednalo

o první stezky pro turistiku na koních na území Jihomoravského kraje).

Přidáme-li k tomu nové ubytovací objekty v obcích v okolí národního parku (zde je rovněž po 5 letech vidět určitý posun dopředu zejména na české straně), vychází nám z toho aktuální potřeba nového kartografického díla pro turistickou veřejnost. I když stále více návštěvníků si veškeré informace vyhledá dopředu prostřednictvím internetových stránek a průběžně udržovaných mapových serverů, zůstává aktuální turistická mapa stále základním prostředkem pro vyhledávání informací o území a pro orientaci v něm.

Součástí mapy je pochopitelně obsáhlá tříjazyčná textová část o přírodních a historických zajímavostech obou národních parků včetně fotografií. Mapa bude k dostání na Návštěvnickém středisku Správy NP Podyjí v Čížově, jakož i u standardních prodejců tohoto zboží (knihkupectví, infocentra) znojemského regionu. Doporučená prodejní cena je 89,- Kč.

- Jan Kos -

Nové panely informačního systému

Návštěvníci Podyjí si již možná povšimli nových výrazných oboustranných panelů, které byly koncem května instalovány v ochranném pásmu Národního parku Podyjí v blízkosti obcí Hnanice, Havraníky, Popice, Konice, Nový Šaldorf, Hradiště, Mašovice a Podmolí. Jedna strana dřevěného panelu podává návštěvníkovi informace o obci, druhá pak o přírodovědeckých zajímavostech části Národního parku Podyjí vždy pro daný katastr. Projekt inicioval Dobrovolný svazek znojmských vinařských obcí Daniž. Finanční prostředky byly získány z projektu Podpora biodiverzity v rámci Operačního programu Státního fondu životního prostředí ČR.

Zatímco Mgr. Anna Maixnerová zpracovala velmi čtivou formou textovou část věnovanou vesnickým sídlům, Správa NP Podyjí pak část o přírodních poměrech. Grafickou

podobu a vlastní výrobu díla zajistila agentura Bravissimo ze Znojma.

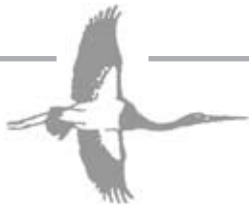
Tvůrci nechtěli zahltit čtenáře množstvím informací, proto polovinu plochy panelů zaujmají barevné fotografie. Pro snazší orientaci čtenáře je panel opatřen i výřezem mapy a odkazem na pěší a cyklistické trasy, které územím procházejí. Četní turisté z rakouské strany jistě uvítají krátké resumé v německém jazyce.

Panely jsou osazeny na frekventovaných turistických cestách v místech pomyslné a často nezřetelné hranice, kde se setkává dochované přírodní prostředí s již urbanizovaným okrajem obce. Nakolik se záměr podařilo autorům naplnit musí samozřejmě zhodnotit především návštěvníci nejen Národního parku Podyjí, ale i jednotlivých vesnic.

- Petr Lazárek -

Nově instalovaný informační panel na okraji Konic

Přenosná výstava o národním parku

Správa NP Podyjí postrádala pro svoji prezentační činnost výstavní mobilní panely, které by byly jednoduše použitelné při různých akcích pořádaných naší organizací, či v interiérech škol, úřadů a dalších institucí. Pracovníci organizace proto na základě jednoduchého projektu zpracovali 10 tematických panelů velikosti 1x1 metr. Úvodní panel podává všeobecné informace o Národním parku Podyjí, další panely se postupně věnují botanice, zoo-

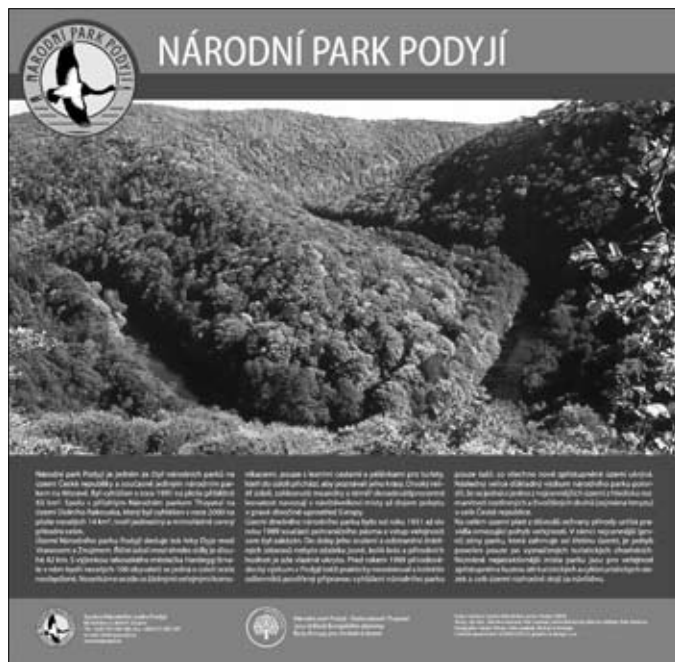
logii, lesům, nelesním plochám, řece Dyji, údolím, památkám, obcím a hradům a zámčkům.

Záměrem tvůrců bylo nejen podat základní a čtivé informace v daných oborech, ale především zaujmout grafickou podobou výstavy. Dominantní jsou proto výrazné fotografie pokrývající asi 3/4 plochy panelů. Firma Schneider CZ graphic & design s.r.o. ve Znojmě odvedla dobrou práci a dostala svému jménu.

Jednotlivé panely jsou prezentovány na nosných oboustranných dřevěných stojanech, které mohou stát samostatně nebo je lze jednoduše spojit do řady či linky, která může kopírovat tvar místnosti. Lze je proto použít i v menších prostorách.

Správa NP Podyjí nemá v úmyslu výstavu zamknout. Naopak ji nabízí ke krátkodobé prezentaci školám a dalším institucím v regionu.

- Petr Lazárek -

Ukázka nově vyrobených výstavních panelů

Z DRUHÉHO BŘEHU

Přijďte s dětmi na hřiště do Hardeggu

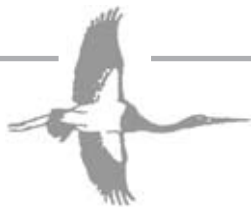
Od května tohoto roku mají možnost návštěvníci Národního parku Thayatal využít atrakcí, které byly zřízeny bezprostředně vedle sídla správy parku a návštěvnického střediska (tzv. Nationalparkhausu). Jedná se o dětské hřiště, které doplňuje odpočinkový a vzdělávací areál s návštěvnickým střediskem a restaurací a rozšiřuje nabídku aktivit pro veřejnost, která vznikla již dříve.

Areál dětského hřiště byl slavnostně otevřen v sobotu 23. 5. 2009 slavnostní ohnivou show a zejména pak druhý den, kdy byl v tomto areálu u příležitosti Evropského dne parků (o tomto výročí píšeme na jiném místě) uspořádán celodenní program pro rodiny s dětmi. Obdobná akce se konala již loni na louce u celnice v Hardeggu (na české straně státní hranice), tehdy se jednalo o rodinný festival v improvizovaných podmínkách na zelené louce, nicméně velmi úspěšný, k-

pokračování na str. 4

Lanová dráha - největší atrakce nově otevřeného hřiště

pokračování ze str. 3

rý navštívilo téměř 1000 dospělých i děti z Rakouska i České republiky.

Letošní akce nebyla co do počtu návštěvníků až tak úspěšná, nicméně lidí přišlo hodně a program byl poměrně bohatý. Vedle „cirkusového“ stanu, kde si děti mohly vyzkoušet nejrůznější techniky malování (tuto část programu zajišťovala česká strana), bylo hlavním bodem programu dětí hledání černého čapa Tondy uneseného pytláky.

Cesta za Tondou vedla liščím doupětem, vydřím rybníčkem, cestou mezi hady, dobrodružným přelézáním lanových překážek a měla samozřejmě šťastný konec (Tonda byla nalezena živá a pytláci chyceni).

Atrakcí bylo ale samozřejmě daleko více, některé děti Tondu hledat vůbec nešly a skončily v pískovišti (spíše „blátovišti“), kde urputně bojovaly o vodu a stavěly si vodní tunely či zaklesnuté meandry řeky Dyje. Hry byly natolik zajímavé, že mnohé z dětí bylo těžké dostat okolo šesté večer,

kdy program končil, zpět do aut a do civilizace.

V těchto dnech již cirkusový stan u Nationalparkhausu nestojí. Nicméně většina atrakcí tu slouží a bude sloužit dál, takže děti mohou i nadále hledat zvířata v jejich příbytcích, houpat se na houpačkách, či „bahnit se“ na pískovišti a zejména využívat dětského lanového areálu. Dětské hřiště je přístupné bezplatně, vstupné do stálé expozice uvnitř Nationalparkhausu zůstalo stejné jako dříve.

- Jan Kos -

PŘIPRAVILI JSME PRO VÁS

Kalendář vycházek a exkurzí pro veřejnost

Červenec

11. 7. sobota – Co vypráví řeka...

Vedoucí: Kateřina Feikusová – Správa Národního parku Podyjí, Claudia Wurth-Waitzbauer - Správa Národního parku Thayatal

Sraz: 9.00 Hardegg, hraniční lávka přes Dyji (autem příjezd možný územím Rakouska až na místo, z české strany nutno pěšky nebo na kole z Čížova cca 4 km)

Trasa: po červené pěší stezce údolím Kajabachu k řece Dyji, proti proudu řeky na louku pod poutevníkovu skálu (vlastní svačina) a dále po červené značce až do hardeggských lázní (občerstvení v trávě), asi 10 km středně náročným terénem, návrat do 15.00, doprava na místo srazu s rakouskými návštěvníky zajištěna

Doporučené vybavení: dalekohled, pevná obuv, dostatek tekutin, svačina

Zaměření: Společná česko-rakouská vycházka vám přinese příběhy ze života řeky. Během naší cesty proti proudu řeky poznáme význam jejich přítoků (raci údolí Kajabachu) a roli mrtvého dřeva v řece. Rovněž si ukážeme, jak život na řece a v ní ovlivnila výstavba vranovské elektrárny. Zkusili jste někdy Land Art? Ozdobte s námi břehy Dyje na louce U poustevníka! Na konci vycházky ochutnáme staré

časy v Hardeggu a vzpomeneme na dobu, kdy řeka byla hlavním zdrojem radovánek místních obyvatel po celé dlouhé léto (piknik v lázních).

25. 7. sobota – Hudební matiné v přírodě (pořádáno ve spolupráci s pořadatelem hudebního festivalu Znojmo 09 – In Vino Vivaldi)

Přibližně hodinová exkurze do přírody pod vedením pracovníka Správy Národního parku Podyjí zakončená hudební produkcí v přírodě. Začátek vycházky, podrobný program a vstupné budou upřesněny do 1. 7. 2009.

Srpen

8. 8. sobota – Lesná (Liliendorf)

Vedoucí: Jan Kozdas – Národní památkový ústav Brno

Sraz: 9.00 Lesná, parkoviště u kostela sv. Teresie

Trasa: Lesná - bývalé lázně - lázeňský rybník - bývalá kaňčí obora - Lusthaus Čížov - alej Okrašlovacího spolku z Liliendorfu – zpět Lesná, max. 7 km středně náročným terénem s návratem do 13.00

Zaměření: krajinářské a zahradní úpravy

22. 8. sobota – Co nevíte o kostele v Konicích a okolních vřesovištích

Vedoucí: Silvestr Kozdas, Robert Stejskal (Správa Národního parku Podyjí)

Sraz: 9.00 Konice, u kostela

Trasa: Konice (kostel, fara, hřbitov) a okolní vřesoviště, nenáročná trasa do 5 km s návratem do 13.00

Zaměření: vycházka věnována 100. výročí postavení kostela sv. Jakuba

v Konicích a bude spojena s jeho prohlídkou a návštěvou rozkvetlých vřesovišť v okolí obce

Září

5. 9. sobota – Evropská netopýří noc (pořádáno ve spolupráci s Jihomoravským muzeem ve Znojmě, Českou společností pro ochranu netopýřů a s Moravským zemským muzeem)

Vedoucí: Antonín Reiter – Jihomoravské muzeum ve Znojmě

Sraz: 19.30; 20.30 a 21.30 Jevišovice, nádvoří starého zámku, návštěvníky bez malých dětí prosíme o příchod na pozdější čas; na parkovišti u zámku je omezený počet parkovacích míst, doporučujeme proto parkovat na jiných vhodných místech v obci (např. u sýpky nebo na náměstí u obecního úřadu)

Trasa: starý zámek v Jevišovicích, údolí Jevišovky v podzámčí

Doporučené vybavení: baterka

Zaměření: netopýří žijící v lidských stavbách i jinde v blízkosti člověka

19. 9. sobota – Po stopách Ernesta Hallamasska

Vedoucí: Tomáš Vrška – Správa Národního parku Podyjí

Sraz: 9.00 Zadní Hamry, u kaple

Trasa: Zadní Hamry – Ledové sluje – Vranovská brána – Hřebenová cesta – Hřbitovní potok – Zadní Hamry, cca 8 km velmi náročným terénem s návratem okolo 14.00

Doporučené vybavení: dobrá obuv, jídlo a pití

Zaměření: exkurze k příležitosti 150. výročí sestrojení první mapy Ledových slují vrchním nadlesním bývalého vranovského panství Ernestem Halamasskem, připomenutí mimořádného významu tohoto lesníka, jakož i dalších významných osobností působících v této době, ukázky péče o porosty v západní části Národního parku Podyjí

Řeka Dyje tak, jak ji zachytil Bohumír Prokůpek

Podyjské listí – Zpravodaj Správy Národního parku Podyjí, ročník 10., č. 1/2009 ° **Vydává:** Správa Národního parku Podyjí, Na Vyhliče 5, 669 01 Znojmo ° **Redakce:** Jan Kos ° **Spolupráce:** Petr Lazárek ° **Fotografie:** Jan Kos, Petr Lazárek, Bohumír Prokůpek, Michal Schneider ° **Grafická úprava a sazba:** SCHNEIDER CZ graphic&design, s.r.o., e-mail: info@grafickadilna.com ° **Tisk:** Tiskárna Kuchařovice ° **Náklad:** 700 výtisků ° **Vyšlo:** červen 2009 ° Vytiskeno na 100% recyklovaném papíru.

Neprodejné

Canon

Canon CZ, s. r. o.
generální partner
národních parků České republiky